

USNESENÍ

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: **A. N.**, narozena „X“,
státní příslušnost Republika Kazachstán,
bytem „X“,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2020, č. j. OAM-12354-16/TP-2019,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Věc se postupuje Ministerstvu vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, k vyřízení odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 21. 9. 2020, č. j. OAM-12354-16/TP-2019.

III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 21. 9. 2020, č. j. OAM-12354-16/TP-2019, kterým žalovaný podle § 87k odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost žalobkyně o vydání povolení k trvalému pobytu podle § 87h odst. 1 téhož zákona, neboť shledal důvodné nebezpečí, že by žalobkyně mohla ohrozit bezpečnost státu.
- Soud se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny podmínky řízení podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a zda tedy lze věc samu meritorně projednat.
- Podle § 5 s. ř. s. se ve správním soudnictví lze domáhat ochrany práv jen na návrh a po vyčerpání řádných opravných prostředků, připouští-li je zvláštní zákon. Jedná se o projev zásady subsidiarity soudního přezkumu. Řízení ve správním soudnictví je totiž koncipováno až jako následný prostředek ochrany veřejných subjektivních práv, který by

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

neměl nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy. Tato zásada je pro jednotlivé typy žalob upřesněna v § 68 písm. a), § 79 odst. 1 a § 85 s. ř. s. (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: *Soudní řád správní - online komentář*. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016). Před použitím některého z typů žalob je tedy nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 8 Ans 2/2012-278, publ. pod č. 3071/2014 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz).

4. Pokud jde o řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle § 65 a násl. s. ř. s., lze žalobou napadat přímo rozhodnutí správního orgánu prvního stupně jen tehdy, je-li výjimečně správní řízení zvláštním zákonem konstruováno jako jednostupňové. Není-li tomu tak, potom má nevyčerpání dostupných řádných opravných prostředků žalobcem za následek nepřipustnost žaloby. Takovou žalobu soud podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítne, nejedná-li se o situaci, kdy rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu žalobcových práv změněno k opravnému prostředku jiného [srov. § 68 písm. a) in fine s. ř. s.].
5. V nyní posuzované věci napadla žalobkyně žalobou rozhodnutí, jímž byla zamítnuta její žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť existuje důvodné nebezpečí, že by žalobkyně mohla ohrozit bezpečnost státu. Žalobkyně byla v napadeném rozhodnutí poučena, že proti rozhodnutí lze podat žalobu k příslušnému krajskému soudu, neboť rozhodnutí žalovaného podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nabývá právní moci jeho oznámením a nelze je napadnout odvoláním.
6. Při posuzování otázky splnění podmínek řízení vycházel soud ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2020, č. j. 6 Azs 192/2020-21, dostupného na www.nssoud.cz, v němž se Nejvyšší správní soud zabýval výkladem zákona o pobytu cizinců, ve znění zákona č. 176/2019 Sb., konkrétně § 168 odst. 3 tohoto zákona, který stanoví, že rozhodnutí ministerstva vydaná z důvodů v něm taxativně vyjmenovaných nabývají právní moci jejich oznámením. V taxativním výčtu je zahrnuto také ustanovení § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců aplikované na případ žalobkyně.
7. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku podrobně rozebral uvedenou problematiku a uzavřel, že předmětná díkce zákona o pobytu cizinců nevylučuje podání odvolání proti rozhodnutím vyjmenovaným v § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ačkoli to byl deklarovaný a sledovaný záměr zákonodárce. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku především uvedl: „*Nejvyšší správní soud se ztotožňuje se závěry krajského soudu, že ze samotného textu novelizovaného § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců nelze vyloučení odvolání dovodit. Úvahy vycházející z právní teorie, že rozhodnutí v právní moci nelze napadat řádným opravným prostředkem (formální aspekt právní moci), na které stěžovatel poukazuje v kasační stížnosti, jsou sice obecně platné, avšak nemohou překonat situaci nastolenou zvláštní právní úpravou, k níž došlo neuváženým zásahem zákonodárce do zákona o pobytu cizinců a která s ohledem na znění § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve svých důsledcích znamená připuštění odvolání i proti těmto pravomocným rozhodnutím. Úvahám stěžovatele, že novela sice nevyloučila právo na odvolání výslovně, ale fakticky ano, nelze přitakat, neboť právo na odvolání opírající se o výslovné znění § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců nemůže být popřeno textem § 168 odst. 3 zákona, jehož znění o odvolání vůbec nepojednává.*“

8. Podle § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců lze proti rozhodnutí Ministerstva vnitra podat odvolání k Ministerstvu vnitra, Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, (dále jen „komise“).
9. Z § 73 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) vyplývá, že „[n]estanoví-li tento zákon jinak, je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání.“ Podle § 81 odst. 1 správního řádu účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak.
10. Podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců, jenž obsahuje taxativní výčet rozhodnutí, včetně rozhodnutí vydávaných podle § 87k odst. 1 písm. a), dochází k nabytí právní moci rozhodnutí jeho oznámením. Jde o důsledek zákona č. 176/2019 Sb. účinného od 31. 7. 2019, jehož cílem bylo vyloučit dvojinstančnost řízení, a tím zrychlit proces zrušení trvalého pobytu cizinci především v případech, kdy spáchal na území České republiky úmyslný trestný čin (srov. pozměňovací návrh poslance Jana Hamáčka k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon o pobytu cizinců a další související zákony, sněmovní tisk č. 203, bod 4 odůvodnění pozměňovacího návrhu, dostupné na <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=203>).
11. Přestože zákonodárce zřejmě měl úmysl řádný opravný prostředek vyloučit, novela zákona o pobytu cizinců provedená zákonem č. 176/2019 Sb. pouze stanoví, že u rozhodnutí podle § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců dochází k nabytí právní moci oznámením. V zákoně o pobytu cizinců ale explicitní úprava vyloučení odvolání chybí. Ustanovení § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců naopak stanoví, že proti rozhodnutí ministerstva lze podat odvolání ke komisi bez upřesnění, že se musí jednat pouze o nepravomocná rozhodnutí.
12. Ustanovení § 168 odst. 3 zákona o pobytu cizinců je tak zapotřebí považovat za *lex specialis* pouze k § 73 odst. 1 správního řádu. Ačkoli napadené rozhodnutí vydané podle § 87k odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců nabylo v souladu s § 168 odst. 3 téhož zákona právní moci oznámením, ze žádného zákonného ustanovení již neplyne, že odvolání proti takovému rozhodnutí není přípustné.
13. Soud je toho názoru, že historický výklad dovozovaný ze záměru zákonodárce – jakkoli je doložen – nemůže převážit nad nedostatečným jazykovým vyjádřením zákona, mělo-li jím podle záměru zákonodárce dojít k omezení práv jednotlivce. Skutečnost, že zákonodárce odvolání v daném případě výslovně nevyloučil, má tedy pro posouzení přípustnosti žaloby klíčový význam, neboť žalobkyni *de iure* nebyla upřena možnost brojit proti napadenému rozhodnutí odvoláním. S ohledem na to dospěl soud v souladu s § 68 písm. a) s. ř. s. k závěru, že žaloba je nepřipustná, neboť žalobkyně nevyčerpala řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem.
14. Zároveň soud shledal, že jsou dány podmínky pro postup podle § 46 odst. 5 s. ř. s. Z tohoto ustanovení plyne, že „[p]odal-li návrhovatel návrh proto, že se řídil nesprávným poučením správního orgánu o tom, že proti jeho rozhodnutí není přípustný opravný prostředek, soud z tohoto důvodu tento návrh odmítne a věc postoupí k vyřízení opravného prostředku správnímu orgánu k tomu příslušnému. Byl-li návrh podán včas u soudu, platí, že opravný prostředek byl podán včas.“

15. Soud proto žalobu podle § 46 odst. 5 s. ř. s. odmítl a s přihlédnutím k § 170b odst. 1 zákona o pobytu cizinců věc postoupil komisi k vyřízení odvolání proti napadenému rozhodnutí.
16. Z důvodu odmítnutí žaloby soud současně v souladu s § 60 odst. 3 větou první s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 1. prosince 2020

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu